

Pöytäkirja

19.6.2024

VN/26268/2022
VN/26268/2022-MMM-39

Vesihuoltolakia valmistelevan työryhmän 21. kokouksen pöytäkirja

Aika Keskiviikko 29.5.2024 klo 9.00–11.30.

Paikka Hybridikokous, Mariankatu 9, Nh Tienhaara ja Teams

Läsnä Olli-Matti Verta, maa- ja metsätalousministeriö, työryhmän puheenjohtaja
Johanna Kallio, maa- ja metsätalousministeriö
Reetta Kuronen, maa- ja metsätalousministeriö (saapui 9.30)
Mervi Kuittinen, valtiovarainministeriö
Paavo Taipale, Suomen Kuntaliitto
Tuulia Innala, Suomen Kuntaliitto
Riku Vahala, Vesilaitosyhdistys
Joonas Jännäri, Vesilaitosyhdistys
Antti Saastamoinen, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Helena Tuorila, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Katriina Keskitalo, Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Jyrki Lammila, Etelä-Savon ELY-keskus
Maria Åkerman, Etelä-Savon ELY-keskus
Ari Kangas, ympäristöministeriö
Vesa Arvonen, Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry
Nina Pimiä, Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry

Sihteeristö
Aki Huttunen, Etelä-Savon ELY-keskus
Vilja Klemola, maa- ja metsätalousministeriö
Niina Kosunen, Etelä-Savon ELY-keskus, sihteeri

Poissa
Jarkko Rapala, sosiaali- ja terveysministeriö
Helena Korpinen, sosiaali- ja terveysministeriö
Riikka Ristinen, työ- ja elinkeinoministeriö
Jari Salila, oikeusministeriö
Jussi Lammassaari, valtiovarainministeriö
Antti Parjanne, maa- ja metsätalousministeriö
Mika Ristimäki, ympäristöministeriö
Ossi Heino, Huoltovarmuuskeskus
Vuokko Laukka, Suomen ympäristökeskus

1 Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (8.5.2024)

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.02. Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

2 Alustus ja keskustelu, hallituksen esitys

a. Ulkomaiden lainsäädäntö (5.2), Niina Kosunen

Niina Kosunen esitteli ulkomaisen lainsäädännön kuvausta hallituksen esitysluonnoksessa. Esityksessä on kuvattu Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Viron vesihuollon järjestämistä koskevaa lainsäädäntöä. Käytiin lyhyt keskustelu Norjan vesihuollon kustannusten kattamisesta. Esityksestä voi saada kuvan, että Norjassa vesihuollon kustannukset katetaan verovaroin. Asia tarkistetaan ja varmistetaan, että esitys antaa oikein kuvan siitä, miten kustannukset Norjassa katetaan.

b. Pääasialliset vaikutukset (4.2), Reetta Kuronen ja Johanna Kallio (käsiteltiin c ja d -kohtien jälkeen)

Reetta Kuronen ja Johanna Kallio esittelivät vaikutustenarvioinnissa tunnistettuja pääasiallisia vaikutuksia, joita olivat vaikutukset kotitalouksiin, vesihuoltolaitoksiin ja kuntatalouteen sekä vesihuoltolaitoksen määritelmän muutos. Muita HE-luonnoksessa kuvattuja vaikutuslajeja ei kokouksessa käsitelty ja työryhmää pyydettiin kommentoimaan niitä tarvittaessa kirjallisesti.

Kotitalousvaikutuksista keskustellessa todettiin, että nykytilan osalta on hyvä tunnistaa, että Suomessa vesihuollon maksut muodostavat hyvin pienen osan välttämättömistä elinkustannuksista. Veden hinnan suhteuttaminen muihin, ei välttämättömiin hyödykkeisiin kannattaa pitää mielessä. Yhtenä vaikutuksena nostettiin esiin, että jos kohtuuttomat tuloutukset saataisiin lakimuutoksen myötä loppumaan, johtaisi se todennäköisesti vesihuoltomaksujen hintakehityksen eriytymiseen tiiviiden ja harvaan asuttujen seutujen välillä. Lisäksi keskusteltiin liittämivelvollisuuden muutoksen vaikutuksen suuruusluokasta (kiinteistömäärä).

Vaikutuksista vesihuoltolaitoksiin tai vesihuoltolaitoksen määritelmän muutoksesta keskustelussa nousi esiin yksittäisiä sanamuotoja tai lauserakenteita koskevia täsmennystarpeita, joilla parannettaisiin tekstin ymmärrettävyyttä ja yksiselitteisyyttä. Kohtuullisen tuoton osalta esitettiin, että asiaa tulisi käsitellä myös kuntatalousvaikutuksissa. Aiheesta kommentoitiin, että tilanne ei sinällään muuttuisi nykytilaan verrattuna, mutta nyt esitetyllä muotoilulla vahvistettaisiin aiemmin säädettyä ja annettaisiin työkaluja asian valvontaan.

Määräysvaltaa, suunnitteluvaikeutta sekä kohtuullista tuottoa koskevien säännösten vaikutuksista kuntatalouteen keskusteltiin. Vaikutuksia kuntatalouteen toivottiin vielä täsmennettävän sekä tekstisisällön osalta, että euromääräisin arvioin. Myös vaikutuksia kunnan viranomaistyöhön ja valvontaviranomaisiin toivottiin arvioitavan enemmän, sillä valvontaviranomaisten (myös ELY-keskuksen) työ määrä lisääntyy. Omaisuudenhallintasuunnitteluvaikeuksien positiivisia vaikutuksia toivottiin tuotavan enemmän esille.

Puheenjohtaja muistutti, että nyt käsitellään lausunnoille lähtevää luonnosta, jota pystytään täydentämään myöhemmässä vaiheessa.

c. Pykälät ja säännöskohtaiset perustelut, Vilja Klemola

Vilja Klemola kävi läpi muutettavaksi esitettäviä ja uusia pykälä.

Keskustelua heräsi erityisesti määritelmistä, kunnan vesihuoltotehtävistä ja muista kuntaa koskevista säädöksistä, toiminta-alueisiin ja liittämivelvollisuuteen liittyvästä sääntelystä, vesihuollon häiriötilanteista ilmoittamisesta sekä maksujen yleisistä perusteista.

Määritelmiin liittyen tuotiin esiin, että olisi vielä syytä käydä läpi vesihuolto-omaisuuden määritelmän ja myynnin rajoitusta koskevan pykälän ja perusteluiden keskinäinen toimivuus. Vesihuolto-omaisuuden määritelmästä kommentoitiin, että ei ole syytä lähteä poissulkemaan määritelmän piiriin kuulumattomia asioita.

Kunnan vesihuoltotehtäviä koskevaa pykälää esitettiin vielä muokattavaksi siten, ettei esitetä kuntalaista poikkeavaa sääntelyä. Kunnan määräysvallan varmistamisen kohdalla tuotiin esiin huoli, että lakiesitysluonnoksessa on nyt vähän rakennemuutosta edistäviä elementtejä. Tähän liittyen esitettiin, että perusteluissa olisi tuotava selkeämmin ilmi, ettei määräysvallan varmistaminen estä laitosten yhdistymistä ja että kuntien yhteinen määräysvalta on mahdollinen. Etuosto-oikeutta koskeviin menettelyihin toivottiin selkeytystä. Kunnan vesihuoltosuunnitelmaan liittyvää viranomaisen lausunnonantomahdollisuus aiheutti keskustelua.

Keskusteltiin toiminta-alueen hyväksymättä jättämispäätöksen sekä toiminta-aluepäätösten määräajoin tarkistamisen tarpeesta. Esitettiin, että asia pitäisi hoitaa siirtymäsäännöksellä ja jatkossa käsiteltäisiin vireille tullessa. Toivottiin myös perusteluihin edelleen täsmennystä siihen, kuinka toiminta-aluepäätöksen valmistelussa huomioitavaksi listatut asiat tulkitaan. Ei saisi muodostua käsitystä, että kaikki luetellut alueet täytyy aina sisällyttää toiminta-alueeseen. Todettiin, että liittämivelvollisuuteen liittyviin siirtymäsäännöksiin tarvittaneen vielä täsmennystä.

Vesihuollon häiriötilanteista ilmoittamiseen liittyen tuotiin esiin terveydensuojeluviranomaisen lisääntyvän työmäärän lisäksi myös viranhaltijan vastuun näkökulma. Terveydensuojeluviranomaisella ei ole päivitysvastuuta ja on huoli siitä, tuleeko ilmoituksen viivästyminen aiheuttaa seurauksia viranhaltijalle.

Maksujen yleisten perusteiden osalta tuotiin esiin tarpeita perustelutekstin täsmentämiselle vastaamaan paremmin pykälässä säädettyä.

Puheenjohtaja totesi, että esitetyt kommentit otetaan harkintaan ja pyritään edelleen täsmentämään perusteluita. Pykälän osalta pohditaan, halutaanko vielä ennen lausuntokierrosta tehdä muokkauksia, sillä pykälät muodostavat kokonaisuuden ja muutoksilla on seurannaisvaikutuksia. Myös kirjallisia kommentteja ja konkreettisia ehdotuksia toivotaan.

d. Siirtymäsäännökset, Aki Huttunen

Aki Huttunen esitteli luonnosteltuja siirtymäsäännöksiä.

Esitettiin, että konsulttiapua vaativien velvoitteiden täyttämisen osalta siirtymäaikoja olisi syytä porrastaa. Liittämismuutosten osalta säännöstä toivottiin muutettavan siten, että toiminta-aluepäätöksen tekemisen jälkeen olisi vielä jonkinlainen siirtymäaika. Toimintakertomuksen siirtymäaikaan ehdotettiin pidennystä, sillä uudessa toimintakertomuksessa olisi elementtejä, jotka edellyttävät, että omaisuudenhallintasuunnitelma olisi jo tehtynä.

Sihteeristöstä esitettiin työryhmälle pyyntö pohtia tarvetta myös toistaiseksi tunnistamattomille siirtymäsäännöksille.

Siirryttiin kohtaan b.

e. Muut HE:n osuudet

Muita osuuksia ei ehditty käsittelemään. Niistä pyydettiin työryhmältä kirjallisia huomioita.

3 Viestintä

Todettiin, että sidosryhmätilaisuus järjestettiin 23.5. Tilaisuudessa oli runsas osallistuminen ja hyvää keskustelua, joka huomioidaan jatkovalmistelussa.

4 Muut esille tulevat asiat

Työryhmällä on perjantaihin 7.6 asti aikaa toimittaa sihteeristölle kirjallisia kommentteja HE-luonnoksesta.

Työryhmälle toimitetaan keskiviikkona 12.6 HE-luonnos sellaisena, kuin se on tarkoitus laittaa lausunnoille sekä työryhmämietintöluonnos. Pakettiin voi jättää kirjallisen lausuman viimeistään 19.6. järjestettävään työryhmäkoukukseen mennessä. Kokouksessa käydään läpi työryhmämietintöluonnos ja mahdolliset eriävät mielipiteet ja lausumat, tämän jälkeen koko paketti lähtee poliittiselle kuittauskierrokselle.

Tavoitteena on saada paketti lausunnoille kesä-heinäkuun vaihteessa ja lausuntoaikaa olisi syyskuun loppuun saakka.

5 Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.31.

Liitteet

Jakelu Työryhmä
Sihteeristö

Tiedoksi